

ما به هم مربوطیم

مسئولیت اجتماعی ایجاب می کند نسبت به پیرامونمان بی تفاوت نباشیم

کودکی و سنگ بنای آموزش

وقتی کودکی را در حال خوردن خوراکی می بینید که بسته بندی خوراکی اش را پرت می کند یا آن را درون سطل زباله می اندازد، چه واکنشی از خود نشان می دهید، خیلی بی تفاوت از کنارش رد می شوید؟ در دلتان پدر و مادر کودک متخلف را سرزنش یا کودک منضبط را تحسین می کنید یا نسبت به هر دو واکنش مناسبی از خود بروز می دهید؟ تنها در صورتی که جزو گروه سوم هستید باید به خودتان و این کنشگری آفرین بگویید. بهترین سن برای آموزش و یادگیری کودکی است. حتی اگر پدر و مادری در این باره کوتاهی کرده باشند، این وظیفه اجتماعی ماست که خیلی محترمانه بچه ها را متوجه رفتارهای غلطشان بکنیم یا با تحسین کودکی که سطل زباله را انتخاب می کند، این رفتار خوب را در او تثبیت کنیم. آیا می دانستید این کودک در آینده هم جزو آن دسته از افرادی نخواهد شد که زباله هایشان را در کوچه و خیابان رها می کنند؟ این موضوع فقط به بحث زباله ریختن محدود نمی شود و خیلی از رفتارهای دیگر بچه ها را هم در بر می گیرد، مانند کمک به دیگران، حضور با پوشش مناسب در جامعه و احترام به والدین و بزرگ ترها.

زباله و معضل حل نشده اش

برخی شهروندان عادت دارند زباله هایشان را در هر ساعتی از شبانه روز به جز ساعت های مقرر از سوی شهرداری ها به خارج از خانه منتقل کنند. اصولاً این دسته از افراد همین قدر که زباله ها در محیط خانه یا خودرو شخصی شان نباشد دیگر برایشان فرقی نمی کند که کجا باشد، سرکوپه، کنار زباله های ساختمانی همسایه ای که در حال ساخت و ساز است یا فضای سبز پشت ایستگاه اتوبوس. با طرح این معضل، قصد نداریم این افراد را مخاطب قرار دهیم، بلکه با خودمان کار داریم. به راستی چقدر با این افراد برخورد می کنیم، آیا همین که زباله هایشان را جلوی در خانه مانگذارند، برایشان کافی است تا کار به کارشان نداشته باشیم؟ آیامی دانستید این دسته از افراد اگر قاطعیت دیگران به ویژه همسایگان شان را با این پدیده زشت اجتماعی ببینند، به طور حتم آن را تکرار نخواهند کرد. معمولاً آنچه این افراد را به ادامه مسیر اشتباهشان ترغیب می کند، بی تفاوتی دیگران نسبت به این گونه رفتارهاست.

سیگار و غوغای نوجوانی

اگر تصادفی با دختری یا پسر نوجوانان در خیابان روبه رو شوید که با دوستانش در حال کشیدن سیگار است، چه برخوردی می کنید؟ به طور حتم، از این مسئله بی تفاوت عبور نمی کنید. حالا اگر از کنار دختری یا پسر نوجوان غریبه بگذرید که در حال کشیدن سیگار است، چه برخوردی می کنید؟ متأسفانه بیشتر افراد در برخورد با چنین صحنه هایی سکوت می کنند، درست مانند اینکه تصویری را برای لحظه ای بر روی پرده سینما دیده باشند. واقعیت این است که تا همین یکی دو دهه پیش امکان نداشت در کوچه و خیابان دختری یا پسر کم سن و سالی را ببینید که سیگار می کشد. این به معنای آن نبود که نوجوانان سیگار نمی کشند، بلکه از انجام این کار ناپسند در املأ عام پرهیز می کردند. علت آن هم برخورد بزرگ ترها با آن ها بود، حتی اگر آن بزرگ تر غریبه ای پیش نبود. قبول داریم که عوامل زیادی جامعه را به این سمت پیش برده، ولی باید بیذرییم که بی تفاوتی ما عامل تعیین کننده ای در این موضوع بوده است.

پارک و مزاحمت های دائمی

در حال قدم زدن در پیاده رو هستید که به یک باره خودرویی جلوتان سبز می شود، در نقطه ای که پیاده رو قطع می شود و قرار است از طریق یک پل کوچک وارد خیابان شوید یا درست وسط پیاده رو به خودرویی برخورد می کنید که مقابل در ورودی منزل صاحب خودرو پارک شده است. در این موقعیت ها چه می کنید؟ معمولاً بیشتر ما عادت داریم خیلی بی تفاوت مسیر را دور بزنیم و به راه خودمان ادامه بدهیم. ولی آیا تابه حال شده است خودمان را به جای پیرمرد یا پیرزنی بگذاریم که با عصا هم به سختی راه می رود و هر چاله و برجستگی حکم یک دره و تپه را برای او دارد یا فرد معلولی که همیشه برای انجام کارهایش به خاطر این بی میلالتی ها به دیگران وابسته است و به ندرت از خانه خارج می شود؟ در حالی که این وظیفه و حق شهروندی ماست که با این افراد متخلف برخورد و با کمی وقت گذاشتن مالک خودرو را پیدا کنیم و به او تذکر بدهیم یا اینکه مراتب را به پلیس ۱۱۰ اطلاع دهیم و از طریق پیگرد قانونی این افراد را از تکرار کار اشتباهشان بازداریم.

مصرف بی رویه و منابع محدود

این روزها که گرمای هوا پیداد می کند و با قطعی چند ساعته برق روبه رو هستیم، بیش از هر زمان دیگری قدر انرژی هایی مانند آب و برق را می دانیم، ولی آياشده وارد اداره، پاساژ، فروشگاه یا منزلی شوید و خنکای زیادش شمارا وادار به عکس العمل کند؟ معمولاً بیشتر ما عادت داریم، بی تفاوت از کنار این موضوع رد شویم و در صورت پابیند بودن خودمان به صرفه جویی، فقط حرص بخوریم و البته قدری هم زیر لب غر بزنیم، چون در درجه نخست احساس می کنیم تخلف را کس دیگری مرتکب شده است و به ما مربوط نیست و در درجه دوم، بر اساس یک تصور به این نتیجه رسیده ایم که تذکر مای فایده است، پس نباید خودمان را کوچک کنیم. در حالی که اگر با احترام و در نهایت ادب به فرد متخلف کمیود های برق و منابع انرژی در کشورمان و شرایط جنگی را که درگیران هستیم، یادآور شویم و از او بخواهیم در حد یک یا دو درجه دمای آن مکان را افزایش دهد، تذکرمان بی تأثیر نیست. گذشته از آنکه در برخورد با چنین تخلفاتی در مکان های عمومی می توان از ابزار گزارش دهی نیز استفاده و از طریق تماس با ادارات برق موضوع را قانونی نیز دنبال کرد. معمولاً در چنین موقعیت هایی کار فرهنگی در کنار کار سرهنگی اثرگذاری بیشتری دارد.

رفاقت ها و خیانت بدگویی

یکی از عادت های بدی که برخی افراد دارند و مانند ویروس سی مسری آن را در گروه ها و جمع های کاری و دوستانه انتشار می دهند، صحبت کردن پشت سر دیگران است. این دیگران می تواند دوست صمیمی، همکار کناردستی، مدیر بالادست، کارمند فلان اداره یا هرکسی دیگری باشد. برای این افراد غیبت کردن، تهمت زدن، بدگویی و خراب کردن دیگران مانند سلام علیک روزانه است و هیچی ترسی از پیامدهای پس از آن ندارند. علت آن هم گوش های مفتی است که به حرف های این افراد دل می دهند و هیچ واکنشی از خود نشان نمی دهند حتی وقتی که به صراحت می دانند طرف دروغ می گوید. واقعیت این است که از نظر برخی از ما این مدل رفتارها، یعنی نشستن دور هم و صحبت کردن و دست انداختن دیگران، بیش از آنکه تخریب کننده باشد، جنبه سرگرمی و وقت گذرانی، درد دل و اطلاع یابی از امور دارد، برای همین هیچ وقت واکنش شایسته ای نشان نمی دهیم و بدتر از آن خیلی وقت ها با این افراد همراهی هم می کنیم. این مسئله بی آنکه بدانیم و بخواهیم سبب تثبیت این رفتار ناپسند در این افراد و وسرایت آن به دیگران می شود، در حالی که بایک تذکر و برخورد مناسب می توان همان ابتدا از انتشار این ویروس مسری در جمع ها جلوگیری کرد.

رانندگان و یک درخواست همیشگی

اگر اهل استفاده از وسایل حمل و نقل عمومی مانند اتوبوس باشید، حتماً با یک صحنه تکراری زیاد برخورد کرده اید، درخواست نایجای برخی مسافران از راننده اتوبوس برای توقف در جایی خارج از ایستگاه، برای سوار یا پیاده شدن یا پس از جاماندن از ایستگاه که معمولاً بار در خواست از سوی راننده یا فحاشی و توهین برخی مسافران همراه است. در حالی که این کار برای رانندگان اتوبوس تخلف محسوب می شود و گاهی زمینه ساز حوادث رانندگی هم هست. تا حالا شده در برخورد با چنین صحنه ای و پیش از اینکه راننده وارد بحث با مسافر شود، شما به آن مسافر تذکر بدهید و به او یادآور شوید که این درخواست او غیرقانونی است و تضییع حقوق بقیه مسافران محسوب می شود؟ همچنین پذیرش این درخواست از سوی برخی رانندگان، لطف آن ها و ردش حقی را برای آن مسافر ایجاد نمی کند که بخواهد توهین و فحاشی کند و آرامش و اعصاب راننده را به هم بریزد. واقعیت این است که سکوت ما در برخورد با چنین صحنه هایی تا این اندازه این افراد را گستاخ کرده است که زمینه نزاع با رانندگان را فراهم می کند.